

Rita Barberà: de l'espasme a la contracció sense contricció

Unes hores abans de la seua mort, *Late motiv*, el programa d'Andreu Buenafuente en el canal de Movistar, representava l'enèsima paròdia de Rita Barberà a propòsit del "caloret", el seu populisme retrofaller i les maneres hiperbòliques fixades per a l'imaginari col·lectiu i els recursos actorals aquella infortunada nit de la crida fallera del mes de febrer del 2015. Un breu instant de disbaixa que marcà la seua decadència definitiva.

Aquesta caricatura devastadora, gorillesca, la perseguirà més enllà de la mort. Qui sap si molt més que les sospites de corrupció que, juntament amb la pressió de veure's acaçada mediàticament i política –incloent un partit, el seu, que ara reparteix flors i violes–, potser han acabat rebentant-li el cor. Perquè fins i tot aquells que no tenen ganes de ser compassius amb l'antiga alcaldessa, i lamenten la mort únicament perquè suposa que Barberà no serà engarjolada i pagarà pels seus presumptes delictes, haurien d'admetre que els seus últims mesos han estat una olla a pressió. Un martiri sense martirologi per a una dona acostumada als banys de masses amb flaïre de laca de perruqueria, les genuflexions dels adeptes, la frustració dels rivals i els vots a cabassos. Coronat amb una mort trista, sobtada i profundament hostil.

La mort d'una figura tan ambivalent i inabastable com Barberà està provocant una ingent activitat lumínica. Les llums tracten de guanyar el territori de les ombres. S'imposa el funambulisme polític i periodístic, alterat pels territoris de llibertat expressiva, irreverència i bilis acumulada de les xarxes socials. O per discuti-

XAVIER
ALIAGA
@xavialiaga

bles exercicis de *postureig* polític, com la controvertida decisió de Podem de no secundar els minuts de silenci del Congrés. Però hi ha equilibris impossibles: el balanç global d'una trajectòria és demolidor amb aquells que no saben retirar-se a temps, es decanta pel final, per la part contaminada i tòxica del riu que està a punt de besar la mar.

I en el cas que l'antiga periodista, filla de José Barberà, nascuda el 1948 a València, s'haguera retirat abans de l'hòstia, quina hòstia Serafín, fins i tot en el supòsit de no veure el seu nom associat a la corrupció municipal, les consideracions sobre els nous perfils de la ciutat, en alguns casos positius, o la innegable irrupció en el mapa del cap i casal, no poden fer-se de manera aïllada a les formes autoritàries, a la llista de col·lectius i persones perjudicades i perseguides. No es poden dissociar del cost econòmic i urbanístic d'una política erràtica i expansiva, articulada en connivència amb un president de la Generalitat com Francisco Camps que també vivia la decadència aïllat en la bombolla d'un passat esfèric, feliç i suposadament gloriós, resumit en el "qué bonita está Valencia!", mantra associat indefectiblement a un partit i un moment

històric determinat. En el nostre àmbit, l'estètica dissimula amb molta eficiència l'erosió de l'ètica. Res no és etern, però.

La fotografia de Camps i Barberà pujats en un Ferrari, en l'onerosa Fórmula 1 de les pèrdues socialitzades, demostra que fins i tot les coses més brillants perden la lluentor quan les estretors econòmiques canvien el sentit de la realitat. La percepció. I un dia, les mateixes víctimes del metro que havien estat ignorades sistemàticament per la societat són assenyalsades per un factòtum mediàtic i salten en planxa cap a la consciència col·lectiva. Al mateix temps que les imatges històriques com la de la visita del papa Benet XVI es degraden cromàticament com els retalls de premsa guardats en una carpeta.

Mentrestant, resten les realitats tangibles: un barri mariner, el del Cabanyal, que no serà arrasat, el seu gran *fracàs* –les altres icones del canvi urbà, la Ciutat de les Arts i les Ciències o el llit del Túria són una herència socialista–, un decorat decadent pel qual circulaven els bòlids o un caríssim estadi de futbol sense construir. Dels grans esdeveniments, tan sols la Copa de l'Amèrica va combinar en proporcions raonables projecció internacional i una transformació urbana, en la zona del port, que fa revertir parcialment en la ciutat l'esforç inversor.

L'alcaldessa dels oripells i les lloances mercantils, la dona que havia estat estimada per molts dels seus veïns fins al deliri, gràcies a la capacitat de connectar amb les classes populars i els seus anhels, la mateixa que deixava desatesos els barris perifèrics, havia esdevingut un personatge espasmòdic. Capaç, malgrat tot, de conservar l'altivesa, l'orgull de bestiola acorralada. Amb el pas dels mesos, l'espasme deixà lloc a la contracció, al desmi-

